

**A VESZPRÉMI SZC JENDRASSIK – VENESZ TECHNIKUM
SZAKMAI PROGRAM**

2020

VESZPRÉMI SZC JENDRASSIK-VENESZ TECHNIKUM
8200 VESZPRÉM, MÁRCIUS 15. U. 5.

MÓDOSÍTÁS: 2023.08.31

Tartalomjegyzék

I. NEVELÉSI PROGRAM.....	4
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
1.1 Az iskola főbb funkciói	4
1.2 Alapelvek, az iskola nevelési – oktatási céljai	4
Az erkölcsi nevelés.....	5
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	5
Állampolgárságra, demokráciára nevelés.....	5
Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése	6
A családi életre nevelés	6
A testi és lelki egészségre nevelés.....	6
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	7
Fenntarthatóság, környezettudatosság	7
Pályaorientáció	8
Gazdasági és pénzügyi nevelés	8
Médiatudatosságra nevelés	8
A tanulás tanítása.....	8
Korszerű és sokoldalú általános műveltség biztosítása	9
Korszerű szakmai műveltség biztosítása	9
1.3 Feladatok, eszközök, eljárások	10
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	11
3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	13
4. Egészséges életmódra nevelés	13
Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	14
Az egészségnevelés szinterei.....	14
5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	16
A közösségfejlesztés szinterei:.....	16
A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés:	17
A tanórákon kívül a felnőttek által szervezett foglalkozások:.....	19
Lehetséges formái:	19
A tanórákon kívül diákok által szervezett tevékenységek:.....	19
A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	20
Az iskola, mint nagyközösség:	20
A szabadidős foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:.....	21

6. Az oktatók helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	21
Az oktatók helyi intézményi feladatai	21
A foglalkozásokkal, a tanítási órákkal, az értékeléssel közvetlenül kapcsolatosan:	21
Az értékelés szabályozása:	22
Pótlékkal díjazott feladatok ellátása (egyedi megbízás esetén):.....	23
A túlórák, helyettesítések, ügyeletek ellátása:.....	23
Korrepetálások, szakkörök, előkészítők, egyéni fejlesztések, sportkör, tömegsport, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés vállalása (a túlóra-korlát betartása mellett)	23
Adminisztratív teendők ellátása:	24
A pedagógiai programban, az éves munkatervben előírt iskolai rendezvényeken és ünnepeken való részvétel.....	24
Az iskola működési rendjében felmerülő egyéb feladatok ellátása:.....	24
A Beiskolázási tervben elfogadott továbbképzéseken való részvétel:	24
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	25
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	28
Sajátos nevelési igényű tanulók.....	28
A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése.....	29
A tehetségek, képességek kibontakoztatása:	30
Végzettség nélküli iskolaelhagyás – Lemorzsolódás	30
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.....	34
8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje .	35
Véleménynyilvánítás formái és helye:	35
9. A szülő, a tanuló, a oktató és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	36
Az iskola, a szülők és a tanulók együttműködésének formái:.....	36
10. A tanulmányok alatti vizsgák	39
11. Az alkalmassági vizsga, a felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	39
A felvétel szabályai	39
Az átvétel szabályai.....	40
Az átvétel szabályai – alapvizsgálathoz kötött képzéseknél	41
Átjárhatóság.....	42
12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység	42
Érvényesítő rendelkezések	43

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1 Az iskola főbb funkciói

Az iskola egyik fő feladata a *tanítás*, a szükségesnek tartott, hivatalosan szükségesnek minősített tudás közvetítése, az adott kor műveltségi anyagának és az erkölcsi értékeknek az átszarmaztatása.

Az ember társas lény, életfunkcióinak sokaságát nyilvánosan, társak jelenlétében gyakorolja. A növekedés, a nevelődés nem más, mint a társiasság, a szocializáció folyamata. Az iskola – más közösségi intézményekkel együtt – helyszíne, színtere a funkciógyakorlásnak.

A fenti funkciók gyakorlása közben – nem akarva is – nevel az iskola, megvalósítva a személyiségformálás feladatát is.

Az iskola, mint közösségi intézmény társadalmi irányítás alatt áll: funkcióit akkor tudja a legkiteljesedettebben megvalósítani, ha a helyi társadalom veszi birtokába. Ennek megfelelően kap helyet a feladatok között a hagyományápolás és a hazafias nevelés.

Ugyan a nevelés nem osztható különböző részterületekre, mégis kiemelten kell foglalkozni az egészséges életmódra nevelés feladataival. Ezt indokolja az a tény is, hogy Magyarország lakossága a statisztikai kimutatások szerint nem fordít kellő figyelmet egészségének megőrzésére, illetve javítására. E feladat megoldását az elméleti oktatáson felül a tanárok példamutató magatartása eredményezheti.

Iskolánk jelentős szerepet tölt be a szakmai képzés területén is, ezért segíteni kell a szakma- és munkaszeretet kialakítását a tanulóknban.

1.2 Alapelvek, az iskola nevelési – oktatási céljai

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma. A nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. A NAT-

ban megfogalmazott elveket és feladatokat figyelembe véve a nevelési céljainkat a következők szerint határozzuk meg:

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapulnak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezéseket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat értékkonfliktusok kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége. Ismeri a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, a szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, van tapasztalata ezekhez kötődő szokásokról. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét, tisztában van a helytörténeti események főbb állomásaival. Ismer az UNESCO kulturális örökség kincséhez és a magyar örökséghez tartozó kiemelkedő jelentőségű hazai természeti és kulturális értékeket. Tájegységekhez kötve is ismer hungarikumokat. A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékeli ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére. Gyakorolja jogait

és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben. Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével, és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemzi a tőle különböző embertársaival való kapcsolatát is. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. Értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait.

Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Képes stresszoldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospiceszolgáltatás fogalmát. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mértén kötelességének érzi a segítségnyújtást, és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Pályaorientáció

Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával, hivatásával kapcsolatban munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Felkészült az álláskeresésre, tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek, és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud. Egyéni és csoportos teljesítményének növelését is szem előtt tartja.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezik ismeretekkel az Euro-övezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életében. Törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes eligazodni pénzügyi és közgazdasági fogalmak között. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megtanul jegyzetelni, képes kiemelni a lényegét a hallott vagy az olvasott szövegből. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz ezt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás

folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

Korszerű és sokoldalú általános műveltség biztosítása

Az általánosan művelő képzési szakasz egyik legalapvetőbb célja. Magában hordozza a különféle műveltségi területek magas szintű megismertetését, az anyanyelvi kultúra elsajátítását, a kommunikációs készség fejlesztését, az informatikai eszközök használatát, az idegen nyelven történő kommunikációt, a humán és reál értékek egyenrangúságának elfogadását.

Korszerű szakmai műveltség biztosítása

A szakképzési szakasz legfontosabb célja. Az általános, jól mobilizálható szakmai műveltség biztosításán túl nagyon fontos az adott gazdasági környezetben gyorsan és könnyen hasznosítható speciális szakmai ismeretek elsajátíttatása, amely a munkaerőpiacon keresetté teszi az iskolánkban végzetteket.

Iskolánk a nevelési-oktatási célok meghatározásánál figyelembe veszi azt is, hogy a tanulók a középfokú nevelés-oktatás szakaszának technikumi vagy szakképzőiskolai képzésében vesznek-e részt. Eszerint a technikum általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre. A technikumban elért tanulási eredmények megteremtik a lehetőségét, hogy a jó tanulmányi eredménnyel végzettek a szakmai vizsgájuk eredményének beszámításával tovább tanulhassanak felsőoktatásban azonos ágazaton belül.

A szakképzőiskolai képzésben különös hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és tovább fejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa. Mivel a szakképző iskolában és a technikumban is ágazati alapoktatás történik a képzés első szakaszában, a 9. évfolyam végén van átjárhatóság a két iskolatípus között.

1.3 Feladatok, eszközök, eljárások

A nevelési célok aktuálisan azt fogalmazzák meg, hogy milyen embertípus alkalmas leginkább a jelen és a beláthatóan tervezhető jövő társadalmi – gazdasági feladatainak ellátásához, megvalósításához. Annak ellenére, hogy e célokat a valóságos társadalom folyton változó szükségleteivel állandóan alakítja, az iskolában mégis sok évre előre kell terveznünk.

Minden fiatalnak meg kell adni a lehetőséget, hogy elérje teljesítőképességének maximumát, a társadalom, a környezet számára fontos tulajdonságokat birtokolja, egészséges és jól képzett felnőtté váljon, aki hisz és bízik önmagában, képes a környezetével való konstruktív együtt munkálkodásra, aki felelősséget érez önmaga, környezete és embertársai iránt.

Mivel tanulóink különböző korban kerülnek hozzánk, így feladatainkat, módszereinket, eljárásainkat is az életkori sajátosságokhoz kell igazítanunk, annak megfelelően kell megválasztanunk.

Minden korosztálynál szükséges a tanulók viselkedéskultúrájának javítása, az e téren jelentkező hiányosságok kiküszöbölése. Kiemelten fontos a kommunikációs készségek és képességek fejlesztése. E téren fontos szerepet kap az anyanyelv, az idegen nyelv és az informatika mellett a szakmai kommunikációs kultúra kialakítása is.

A demokratikus társadalom elvárásainak megfelelően fontos a toleráns gondolkodásmód és magatartás kialakítása és fejlesztése.

A nevelés folyamán el kell érni, hogy a tanulók reális önismerettel, önbecsüléssel és önértékeléssel rendelkezzenek.

Fontos, hogy a tanulók ismerjék meg és fogadják el az általuk választott szakterület, szakma sajátos követelményeit, és azok váljanak belső igényeiké.

Célunk, hogy a végzett tanulók biztos elméleti és gyakorlati tudással rendelkezzenek, amely növeli elhelyezkedési vagy továbbtanulási esélyeiket.

Nem csupán az iskolába belépő tanulók életkora különböző, hanem felkészültségi szintjük is nagyon eltérő képet mutat. Amíg a technikumi osztályokban az általános iskolák által jónak minősített tanulók pályázhatnak reális eséllyel, addig a szakközépiskolába történő bejutáshoz gyakran elegendő a tantervi követelmények minimális teljesítése. E tény a szakképzésbe bekapcsolódók tekintetében is igaz. Ugyancsak nagyfokú különbözőségek jelennek meg a beiratkozó tanulók körében úgy a társadalmi és családi környezet, mint a kialakult vagy kialakulóban lévő egyéni értékrend, a munkához, a tanuláshoz való elkötelezettség tekintetében.

Az előzőkből következik, hogy iskolai szinten egységes alapelveink és céljaink megvalósulása képzéstípusonként, pedagógiai szakaszonként differenciált eszközökkel, eljárásokkal érhető el.

Tapasztalataink – mely szerint tanulóink korántsem egyenlő eséllyel kezdik iskolánkban tanulmányaikat – azt a feladatot jelölik ki számunkra, hogy a képzés kezdeti szakaszában kiemelten foglalkozzunk a hiányosságok megszüntetésével, az alapkompenciák fejlesztésével, az esélyegyenlőség megteremtésével.

A belépés pillanatától kezdve kívánjuk megteremteni az esélyegyenlőséget azáltal, hogy a tanulóhoz, tanulócsoportokhoz igazított pedagógiai helyzetelemzés alapján átgondoltan élünk a jogszabályi keretek által biztosított lehetőségekkel (felzárkóztatás, korrepetálás, egyéni foglalkozás).

Az esélyegyenlőség megteremtése után kell előtérbe kerülnie az adott képzési szakasz követelményeire való felkészítésnek, valamint a tehetséggondozásnak.

Iskolánk nevelő – oktató tevékenységét valamennyi mozzanatában a tanulóközpontúságnak kell jellemeznie. Többek között ezzel is kívánjuk növelni annak esélyét, hogy az átjárhatóságnak iskolánkban legyen realitása.

9. évfolyam után még a technikummal átjárható a rendszer, mivel mind az ágazati alapoktatás szakmai tartalma, mind az ágazati alapvizsga teljes mértékben megegyezik a szakképző iskolai és a technikai oktatásban. A közismeret esetében meg kell vizsgálni, melyek azok a tartalmak, amelyeket esetleg pótolni szükséges

Nevelőmunkánkban különös súlyt kap az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése, a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolában folyó nevelési tevékenység meghatározó eleme a személyiségfejlesztés. A középiskolába belépő tanulók mentális közérzetét rontja a serdülőkort kísérő „én-kép válság”, ami a növekvő követelmények és az esetleges hiányosságokkal való szembesülés hatására elmélyülhet, esetleg konfliktusok forrásává válhat. Ugyanakkor a reális én-kép kialakításával segítséget tudunk nyújtani tanulóinknak a képességek és a lehetőségek harmóniájának megteremtéséhez. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink konfliktusok élezése helyett a megfelelő kompromisszumok révén alakítsák életmódjukat, haladjanak céljuk felé, és a tolerancia, a máság elfogadása is alapvető személyiségjeggyé váljon bennük.

Személyiségfejlesztő törekvéseink egyik fő célja, hogy tanulóink megfelelő választ tudjanak adni a „ki vagyok én?” és a „mi lehetek én?” kérdésekre. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink a középiskolai tanulmányok befejezésére képesek legyenek a hivatáscélok és az életcélok határozott megfogalmazására és harmonizálására. Ugyanakkor tudatosuljon bennük, hogy a siker fontos eleme a folyamatos önfejlesztés. Legyen igényük az önismeretre, tudják hatékonyan kezelni és irányítani érzelmeiket, indulataikat, társas kapcsolataikat.

Kiemelt feladatunk foglalkozni a média befolyásával a fiatalok személyiségfejlődésére, reagálni a Z és Alfa generáció sajátosságaira a tanítási-nevelési folyamatban.

Fontos feladatunk a személyiségfejlesztésben az emberi jogok és a demokrácia értékeinek tiszteltetésére, a hazaszeretetre, az aktív állampolgári tevékenységre, a tudatos fogyasztóvá válásra, a személyes felelősségre alapuló környezettudatos magatartásra, testi és lelki egészség megőrzésére történő nevelés és felkészítés, valamint felkészítés az esetleges pályamódosításokra.

Iskolánk fontos feladatának tekinti az örök erkölcsi értékek hangsúlyozását, és a jövő generációit is erre neveli (tisztesség, becsületesség, bátorság, kitartás, megbízhatóság).

Fontos felismerni az átmeneti elakadásokat, kríziseket a személyiségfejlődés folyamatában, mivel ezeknek jelentős szerepe lehet a korai iskolai lemorzsolódás kialakulásában. Diákjainknak és oktatóainknak iskolapszichológus és iskolai szociális munkás nyújt segítséget az egyéni nehézségek oldásában.

Személyiségfejlesztés csak tevékenységformák sorozatával, tudatos, tervszerű munkával történhet, ezért a fenti elveknek érvényesülniük kell:

- az adott osztály (csoport) sajátosságaihoz igazodó tanmeneti tervezésben,
- az osztályfőnöki irányító- és nevelőmunka évfolyamonkénti egymásra építettségében,
- az iskolai közélet sokoldalúságát biztosító keretek kiépítésében,
- iskolapszichológus iskolai munkájában (osztályfőnöki órákon való részvétel, személyiségfejlesztő tréningek tanulói csoportok számára, egyéni tanácsadás),
- iskolai konzultáns oktató által szervezett önképző körök munkájában.

Színterei:

- a kötelező és választható tanórák,
- szakkörök, önképző körök, művészeti csoportok,
- iskolai sportkör,
- versenyek, bajnokságok,

- kirándulások, sportrendezvények.

A tanulók érzelmi és társas készségeinek fejlesztése kiemelt terület. Iskolánk csatlakozott a nemzetközi Enable programhoz, melynek célja az érzelmi és társas intelligencia fejlesztésén keresztül a kortárs bántalmazás megelőzése. A program hazai adaptálásában is részt vett iskolánk. A tanulók osztályfőnöki órakeretben vehetnek részt a foglalkozás sorozaton. A program antibullying modulját a kortárs segítő képzésben használhatjuk a diákönkormányzattal együttműködve. A program részeként egységes eljárási protokollt vezetünk be az iskolai bántalmazás esetére.

3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az iskola nevelési – oktatási céljai között megfogalmaztuk az egészséges életmódra nevelés fontosságát.

4. Egészséges életmódra nevelés

A „civilizációs ártalmak” megismertetésén keresztül kívánjuk eljuttatni tanulóinkat oda, hogy felismerjék az ember és környezete egymásra utaltságát, kialakuljon bennük a környezet megóvásának, ápolásának igénye éppúgy, mint a saját egészség megőrzésének igénye, elsajátítsák az egészséges életvitelhez szükséges ismereteket.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési – oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Ebből adódnak azok a feladataink, amelyek a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggenek.

Ezek a feladatok a következők:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, - a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, - a személyi higiéné.

Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Legfontosabb pedagógiai célként az egészségtudatos gondolkodás és életmód kialakítása, illetve fejlesztése, a helyes énkép, a felelősségérzet és az önálló életvezetésre nevelés fogalmazható meg. E célok elérésében fontosak az alábbi részfeladatok:

- a korábban szerzett gátlások feloldása,
- a megfelelő önértékelés elősegítése,
- az önbizalom fejlesztése,
- önállóságra, egyben felelősségtudatra nevelés,
- értelmes célok kitűzésének elősegítése, pl. pályaválasztás,
- közösségi életre nevelés,
- a kommunikációs készség fejlesztése,
- a káros szenvedélyek (függőségek) személyiségromboló hatásának tudatosítása,
- az egészségkárosító szerek elutasítására nevelés,
- a már függők segítése a leszokás folyamatában,
- a mulasztott órák számának csökkentése,
- az iskolai étkezést igénybe vevő tanulók számának növelése, - a tantermek és az iskola más helységeinek barátságosabbá tétele, - kortárs segítők bevonása az egészségnevelő munkába.

Céljainkat az egyes tantárgyak helyi tantervével összhangban valósítjuk meg. Nagyon fontosnak tartjuk a tantestületen belüli egységes gondolkodást.

Az egészségnevelés színterei

Iskolai programok:

- tanórai foglalkozások:
- szaktárgyi órák témafeldolgozása (pl. biológia, kémia – a drogok szervezetre gyakorolt hatása),
- osztályfőnöki órák (osztályfőnökök, illetve meghívott előadók segítségével meghatározott témakörök szerint).

Tanórán kívüli foglalkozások:

- „Gólyanap és Gólyaavató nap ” – a bejövő 9. évfolyam tanulóinak iskolai beilleszkedését, a közösségek pozitív értékek mentén való kialakítását célzó program,

- Diáknap,
- önképző körök,
- vetélkedők,
- iskolai „Ki mit tud?”,
- szakmai tanácskozások, tréningek oktatók és diáksegítők számára,
- szabadidősport, házibajnokságok, sportkörü foglalkozások,
- szülői értekezlet.

Iskolán kívüli rendezvények:

- kortárs segítő, diákmozgalomban közreműködő tanulók képzése,
- gyalogos és kerékpártúrák tanulók és oktatók részére,
- színházlátogatás,
- hangverseny látogatás.

Szinte minden iskolai programunknak van egészségfejlesztő tartalma. Különös figyelmet kell szentelnünk az egészségnevelésnek azon programok megszervezésénél, melyek a diákok szélesebb körét érintik. Kihasznlva lehetőségeinket azokon a pontokon, melyeken a tanulók könnyen motiválhatók, befolyásolhatók. Pl. első tanítási napok, közös iskolai rendezvények, kirándulások.

Programformák:

- filmvetítés,
- kiscsoportos beszélgetések,
- könyvtársarok,
- tematikus előadások,
- diák-önkormányzati programok,
- interaktív módszerek.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok ellátásában a következő szereplők segítenek:

- osztályfőnökök,
- osztályfőnöki munkaközösség-vezető,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- testnevelő tanárok,
- iskolaorvos,
- védőnő,
- iskolapszichológus,

- iskolai diákönkormányzat, kortárs segítő csoport,
- az iskola külső kapcsolatai: CSSK, ÁNTSZ, Alkohol és Drogsegély Ambulancia, Rendőrség, Bűnmegelőzési Osztály, Regionális Ifjúsági Iroda, Megyei Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda, Megyei Munkaügyi Központ Foglalkozási Információs Tanácsadó, SOS Egyesület a Szenvedélybetegekért, Vöröskereszt.

5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés célja, hogy a közösség mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakoztatását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el. Fontos számunkra, hogy a tanulók az iskolában mint közösségben jól érezzék magukat. Minden tanévben ún. „hangulat felmérést” készítünk arról, hogy diákjaink mennyire érzik jól magukat az iskolánkban. (Az utóbbi években a felmérések azt mutatták, hogy a tanulók nagy része szereti iskolánkat.)

A közösségfejlesztés színterei:

A közösségfejlesztést az intézményen belül több területen is erősíteni szeretnénk:

- a tanórákon (különös tekintettel az osztályfőnöki órákra),
- a tanórán kívül felnőttek által szervezett foglalkozásokon,
- a tanórán kívül diákok által szervezett foglalkozásokon,
- a szabadidős tevékenységek keretében.
- nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének keretében

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos, és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve, a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve, kiemelten

fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés:

Az iskolai nevelés – oktatás kerete az osztály, amely kezdetben nem több azonos korú tanulók csoportjánál. Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végez, és amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek. Feladatai:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése
  - (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.),
- régióink sajátosságainak, értékeinek megismertetése,
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése a lehető legnagyobb csoportaktivitással, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség kialakítása,
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről, - segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában,
- személyes példamutatás,
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése,
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása,
- jutalmazás és büntetés alkalmazása,
- a másság elfogadása,
- környezete állapota iránti érzékenység kialakítása,
- a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőinek és ezek elkerülési módjának megismertetése.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja. Ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek, megbeszéljék egy-egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel az eredményes és hatékony munka érdekében.

Külön ki kell emelni, hogy a **közösségfejlesztés során nem csak az oktatóknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő**

szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másosság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát,
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzon személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni, - tudjon társaival és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez, - tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,

- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére, - tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A tanórákon kívül a felnőttek által szervezett foglalkozások:

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. Ennek megvalósítására jó lehetőség nyílik a tanév során szervezett osztályprogramok keretében. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

Lehetséges formái:

- kirándulások, túrák, helytörténeti séták, amelyek az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére; a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére;
- a kiállításokon, színházi-, zenei-, irodalmi programokon való részvétel az esztétikai nevelés mellett szolgálja a kulturált megjelenés, viselkedés normáinak elsajátítását, gyakorlását;
- a közös sportprogramok előmozdítják az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását;
- a csapatversenyeken való részvétel erősíti az egészséges versenyszellemet, segíti az együttműködő-készség fejlődését;
- az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség: e feladatok kiváló terepet jelentenek a közösséggel szembeni felelősség átérzésének elmélyítésére;
- munkaközösségi programok;
- levelezős, egyéb versenyek.

A tanórákon kívül diákok által szervezett tevékenységek:

A diákok által kezdeményezett tevékenységek mozgatórugója iskolánkban a diákönkormányzat. (pl. teremfestés; osztálydekoráció; diáknap).

A DÖK-be minden osztály két képviselőt választ a tanév kezdetén, akik képviselik társaikat a diákönkormányzat megbeszélésein. E megbeszélésekre a munkatervükben meghatározott rendszerességgel kerül sor.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzatunk a tanulók irányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a DÖK segítő oktatóval együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra. A közösségfejlesztésben a következő feladatokat látja el:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

Az iskola, mint nagyközösség:

Iskolánk tanulói saját osztályközösségük mellett az iskola egészének, mint nagyközösségnek is tagjai. Fontosnak tartjuk az együvé tartozás érzésének erősítését. Ennek eszközei az iskola közös rendezvényei:

- az iskolai ünnepélyek, megemlékezések,
- az iskolai túrák (gyalogos és kerékpáros),
- a rajz- és fotókiállítás,
- gólyanap,- gólyaavató,
- a diáknap,
- népdaléneklési verseny,
- mesemondó verseny,
- szalagavató,
- ballagás stb.

A mindennapokban az iskolaközösség erősítésének eszközei az iskolán belül meghirdetett versenyek, az iskola egészét megmozgató versenyek, vetélkedések, sportrendezvények, házibajnokságok.

A szabadidős foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formák és a közösen átélt kirándulások, túrák, a közösségfejlesztés kiváló területei. Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti...) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

6. Az oktatók helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók helyi intézményi feladatai

A foglalkozásokkal, a tanítási órákkal, az értékeléssel közvetlenül kapcsolatosan:

- Felkészül a foglalkozások, a tanítási órák megtartására, elvégzi az előkészítésükkel kapcsolatos pedagógiai feladatokat. Az érvényes intézményi pedagógiai programnak, a helyi tantervnek és a munkaközösség-vezetők iránymutatásainak megfelelően, felelősséggel és önállóan, saját módszerei és a munkaközösség-vezető által ellenőrzött és az igazgató, illetve az igazgatóhelyettes által szeptember 30-ig jóváhagyott saját tanmenete szerint tanít.
- A tantervben előírt törzsanyag megtanítása kötelező. Tanári autonómia, hogy – a tantervi kereteken felül – szabadon választja meg a további tananyagot.
- Minden tanév első óráján a tanulókkal ismerteti saját értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Az értékelés szabályozása:

- A tanulók teljesítményét évközi, félévi és év végi osztályzatokkal értékeli. A félévi, illetve év végi osztályzatnak szinkronban kell lennie az osztályozó naplóba beírt évközi érdemjegyekkel.
- Legkésőbb minden hónap utolsó tanítási napjáig be kell vezetni az osztálynaplóba minden, az abban a hónapban adott érdemjegyet. - Év végén az egész éves teljesítményt kell értékelni.
- A témazáró dolgozatokat az osztálynak, illetve a csoportnak legalább egy héttel korábban be kell jelenteni. Legkésőbb két héten belül kijavítva és értékelve vissza kell adni. A kijavított témazáró dolgozatokat a szaktanár összegyűjti, és tanév végéig megőrzi.
- A szülőt az osztályzatokról elektronikus napló (e-napló) vagy ellenőrző útján értesíteni kell.
- Ha egy tanulócsoporthoz jelentős hányada a minimumszint teljesítésére sem képes, a tanárnak módot kell találnia a hiányok pótlására.
- Jelzi az osztályfőnöknek, ha valamely tanuló teljesítményében hiányosságok mutatkoznak.
- Tanítványai versenyen való részvételét, elért eredményeit jelzi az osztályfőnöknek, a területért felelős igazgatóhelyettesnek.

Pótlékkal díjazott feladatok ellátása (egyedi megbízás esetén):

(osztályfőnöki)

A megbízással rendelkező oktatók a megbízásban foglalt feladatokat is ellátják.

A túlórák, helyettesítések, ügyeletek ellátása:

- A kötelező órákon felüli túlórák vállalásának mértéke az érintett oktató és az iskolavezetés közös megállapodása alapján történik.
- Rendkívüli esetben az iskolavezetés a túlórák, helyettesítések ellátását – a rendkívüli munkavégzés szabályozott felső határának figyelembe vételével – év közben is elrendelheti, ha az éves feladatok másképpen nem oldhatók meg (betegség, oktató év közbeni távozása stb.).
- Ügyeletre, felügyeletre (tanulmányi versenyek, érettségi, osztályozó vizsgák, felvételi stb.) az oktató beosztható. Az ügyelet tényét legalább egy nappal előtte közölni kell. Az óráközi szünetekre elrendelt ügyelet hetente egy alkalommal kötelező az oktatók számára.
- A helyettesítés az aktuális elrendelésnek megfelelően kötelező, melyet a felelős igazgatóhelyettes írásban közöl az oktatókkal.

Korrepetálások, szakkörök, előkészítők, egyéni fejlesztések, sportkör, tömegsport, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés vállalása (a túlóra-korlát betartása mellett)

Ezek beindítása a szaktanár, az érintett osztály osztályfőnöke, a munkaközösség-vezető, az iskolavezetés, a diákönkormányzat vagy a szülők kezdeményezésére történhet.

Az igények alapján minden tanévben az iskolavezetés megtervezi ezeknek a foglalkozásoknak a körét és kijelöli a foglalkozásokat tartó oktatókat. A kijelölt oktatók kötelező feladatként látják el ezeket a feladatokat. Az egyéni és kiscsoportos fejlesztésekben jelentős szerepet vállal a fejlesztőoktató.

A fejlesztések célja lehet a tehetséggondozás, vizsgafelkészítés, az alapkompenciák fejlesztése, szaktárgyi lemaradások oldása.

Iskolánkban tanuló sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanulók fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt a szakértői véleményben meghatározott területek fejlesztése érdekében. A fejlesztés az az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően zajlik.

Adminisztratív teendők ellátása:

- minden foglalkozásról napló vezetése,
- osztályozás,
- összeolvasás,
- az iskolavezetés vagy a munkaközösség-vezető kérésére minőségfejlesztéssel kapcsolatos, pedagógiai, szaktárgyi felmérések íratása és összegzése,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- osztályfőnökök kitöltik és vezetik az elektronikus osztálynaplót, a törzslapot, a bizonyítványokat, a félévi értesítőt, szükség esetén írásban értesítik a szülőt, ill. a 12/2020. (II. 7.) Kormány rendeletben meghatározott szerveket.

A pedagógiai programban, az éves munkatervben előírt iskolai rendezvényeken és ünnepségeken való részvétel

Ezekon a rendezvényeken az oktatók részvétele kötelező. Az éves munkatervben kerülnek kijelölésre azok az oktatók, akik szervezőként vesznek részt a rendezvények és ünnepségek lebonyolításában.

Az iskola működési rendjében felmerülő egyéb feladatok ellátása:

- az osztályozó, javító, különbözeti és a záróvizsgákon (érettségi vizsga; szakmai vizsga) való aktív részvétel,
- az éves munkatervben meghatározott szülői értekezleteken, fogadóórákon való megjelenés, a szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítása,
- oktatóitestületi és munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken való részvétel,
  - tantermekben, szertárban, könyvtárban, tornateremben a rend biztosítása, a leltározásban való részvétel.

Az igazgató által elrendelt mindazon feladatok, amelyek az oktatással, neveléssel összefüggenek és oktató szakértelmet igénylő tevékenységnek minősülnek.

A Beiskolázási tervben elfogadott továbbképzéseken való részvétel:

Az oktató kötelessége, hogy:

- a jogszabályban meghatározottak szerint részt vegyen az oktatói továbbképzésben
- írásban kérje felvételét az iskola továbbképzési programjába, beiskolázási tervébe.

Az oktató joga, hogy:

- akkor is kérheti felvételét a beiskolázási tervbe, ha nem áll fenn a továbbképzési kötelezettsége.

Amennyiben az oktató a továbbképzésben való részvételhez az iskola támogatását kívánja igénybe venni vagy az érinti a munkaidejét, köteles felvételét kérni a beiskolázási tervbe. Ezt minden naptári év március 1-ig teheti meg. Az igényelt képzési formáról és annak szükségességéről egyeztet az igazgatóval, a képzési feltételekről tájékoztatást nyújt. Az intézményvezető ennek ismeretében dönti el, hogy milyen támogatást tud támogatni az iskola.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Iskolánk egy olyan középiskola, amelyben jelen van a technikumi és a szakképzőiskolai képzés is. Az általunk tanított szakmák több ágazathoz, szakmacsoporthoz tartoznak: specializált gép-és járműgyártás, kereskedelem, turizmus-vendéglátás, közlekedés és szállítmányozás, gépészet, élelmiszeripar. Ez is mutatja, hogy milyen összetett feladattal áll szemben az osztályfőnöki munkaközösség. Minden évben elkészül a munkaközösség munkaterve, amely az osztályfőnökök közötti többszöri megbeszélés és egyeztetés során kerül véglegesítésre. A munkaterv a pedagógiai programban meghatározott feladatokon túl a következő célokat és feladatokat emeli ki:

- a szülőkkal való kapcsolattartás erősítése,
- a tanulók problémamegoldó képességének fejlesztése,
- a különböző konfliktuskezelő technikák elsajátítása, - az osztályfőnökök továbbképzése.

Az osztályfőnök „mindenes szerepe” latensen iskolánkban is megmaradt, hiszen bármilyen nevelési feladat adódik, annak kimondva, kimondatlanul az osztályfőnök a felelőse. Az osztályfőnöki munkaközösség jelenleg is az iskolai nevelőtevékenység motorja.

Az osztályfőnöki munkaközösség csak úgy láthatja el hatékonyan a feladatát, ha együttműködik az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, és az iskolapszichológussal. Az osztályfőnököknek fontos szerepe van abban, hogy azok a tanulók és szüleik, akiknek szüksége van pszichológusra, azok eljussanak a fogadóóráira. A tanév elején az iskolapszichológus minden 9. osztályban tart egy bemutatkozó órát. A személyes találkozás segít abban, hogy azok a tanulók, akiknek szüksége van segítségre, könnyebben megtegyék az első lépést.

Az osztályfőnöki munkaközösség munkaterve is megfogalmazza, hogy az osztályfőnökök legfontosabb feladatai a következő csoportokba sorolhatók:

- nevelőmunka,
- szervezési, koordinálási feladatok,
- ügyviteli, adminisztrációs feladatok.

A nevelőmunka középpontjában az iskolai pedagógiai programban rögzített célok és feladatok állnak. Emellett kiemelt feladatként határozta meg a munkaterv a szülőkkel való kapcsolattartás erősítését.

Az egyes évfolyamokhoz kapcsolódóan speciális feladatokat fogalmaz meg, amelyeket az érintett osztályfőnököknek kell figyelembe venni az osztályfőnöki órák témáinak megtervezésénél. (Pl. 9. évfolyam: közösségépítés; követelményrendszer megismertetése, elfogadtatása; beilleszkedés segítése, tanulás tanítása; 12. évfolyam: tanulói öntevékenység kiteljesítése; felkészülés az érettségire; továbbtanulás feltételeinek segítése; felkészülés a munkába állásra.)

A szervezési és koordinálási feladatokon belül nemcsak a tanítási órákkal kapcsolatos szervezési feladatokat kell ellátni. Az osztályfőnökök tevékenyen részt vesznek az iskolai és az iskolán kívüli programok szervezésében és lebonyolításában, ill. azok népszerűsítésében. Ide tartoznak a következő programok: - gólyanap (9. osztályok részére),

- gólyaavató (9. osztályok részére),
- színházlátogatás,
- osztálykirándulás,
- iskolai ünnepek,
- iskolai „Ki mit tud?” vetélkedő,
- szalagavató,
- ballagás,
- teremdekorációs verseny,
- városnézés (Veszprém megismerése),
- diáknap stb.

Az osztályfőnökök a fenti feladatok mellett rendszeresen ellátják az osztállyal kapcsolatos ügyviteli és adminisztrációs feladatokat. (Pl. napló, anyakönyv kitöltése és vezetése; tanulók hiányzásainak és késéseinek vezetése, összesítése; szülők értesítése; félévi értesítő és a bizonyítvány kitöltése; statisztikai adatok szolgáltatása stb.)

Az osztályfőnököktől elvárjuk, hogy a gyerekekkel való közös tevékenységeket szervezzenek, és a velük való együttlét a tanítási órán és azon kívüli minél több legyen.

Az osztályfőnöki óra az osztályfőnöki munka egyik kiemelt területe. Az osztályfőnökök által kidolgozott tanmenetekben a következő témák szerepelnek:

1. a társas készségek fejlesztése, értékorientáció:
  - a tolerancia fejlesztése;
  - a szolidaritás fejlesztése;
  - felelősségtudat kialakítása;
  - demokratikus készségek kialakítása;
  - viselkedéskultúra fejlesztése;
  - a tanulók saját értékrendje kialakításának elősegítése;
2. az egészségmagatartás befolyásolása:
  - szexuális élettel kapcsolatos kérdések megbeszélése;
  - az egészségre káros szokások kialakulásának megelőzése;
  - az erőszak egyéni és társadalmi veszélyeinek tudatosítása;
  - egészséges életmódra nevelés;
3. a tanulás tanítása;
4. az iskolai problémák és konfliktusok kezelése:
  - a tanárok és diákok közötti konfliktusok megbeszélése;
  - az osztály aktuális problémáinak megbeszélése;
5. állampolgári jogok tudatosítása:
  - a tanulók jogtudatának fejlesztése;
  - a társadalmi szabályok elsajátításának elősegítése.

A munkaközösség vezetőjétől az osztályfőnökök segítséget kapnak az órák témaira vonatkozóan (osztályfőnöki órákhoz javasolt témák listája). Emellett külső előadókat is hívhatnak, amelyekre vonatkozóan szintén javaslatot készít a munkaközösség vezetője.

Az osztályfőnökök átengedik a katedrát külső szakembereknek, tanártársaiknak (pl. iskolaorvos, védőnő, pszichológus; fejlesztő oktató, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős; ÁNTSZ szakemberei; Családsegítő Központ szakemberei; színészek, rendőrök stb.). Az osztályfőnöknek nagyfokú empátiával kell rendelkeznie, szerepéhez hozzátartozik a konfliktusok objektív mederben tartása, a békítés a jó szóval, meggyőzéssel, de az igazságra érzékeny következetes eljárások keresése. A kétirányú hivatali titoktartás nélkülözhetetlen e

feladatkör ellátásához. A panaszok valóságtartalmára kell koncentrálnia, a megoldásokhoz a két fél álláspontjának közelítése kell, hogy legyen az út.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A **nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált**: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a **tehetséggondozás**, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a oktatóink megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alul teljesítő tanulók **felzárkóztatását**, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését. Az alapkompenciákban való elmaradás kiszűrését a belépő évfolyamon év elején elvégezzük, s az érintett tanulók számára fejlesztéseket szervezünk. Felzárkóztatást biztosítunk a felsőbb évfolyamokon tanulási kudarcokkal küzdő tanulók számára is.

Sajátos nevelési igényű tanulók

A **sajátos nevelési igényű tanulók** eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez.

A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő oktató megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. Az oktató a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében javaslatot tesz a tantárgyak vagy tantárgyrészek osztályozása alóli felmentésre, fejlesztő foglalkozásra, valamint egyéb kedvezményekre a tanulmányok támogatására (pl. segédeszköz használata, hosszabb felkészülési idő dolgozatoknál). E kedvezményeket, javaslatokat a szakma tartalmi követelményeinek megfelelően tudjuk az igazgatódöntése alapján érvényesíteni. A rehabilitációs fejlesztő foglalkozásokat gyógypedagógus végezheti, vagy gyógypedagógus irányítása mellett fejlesztő oktató, oktató foglalkozhat a tanulókkal.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése

A **beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló** rehabilitációs célú foglalkoztatásra jogosult, amely az iskolai nevelés és oktatás keretei között valósul meg. A fejlesztő felkészítés módjára a szakértői és rehabilitációs bizottság tesz javaslatot. E javaslat alapján kérheti a szülő a tanuló segítségét és fejlesztés biztosítását.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését, segítségét fejlesztő oktató és az iskola oktatói is végezhetik. A beilleszkedési problémák kezelésében jelentős szerep hárul az iskolapszichológusra, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősre és az iskolai szociális munkásra.

A felzárkóztatásra – egyéni fejlesztési terv alapján – **egyéni foglalkozások keretében** kerül sor, amelynek alapvető célja a kulcskompetenciák megalapozása és fejlesztése, a tanulók személyiségének megismerésén keresztül a hozzáillő pedagógiai módszerek alkalmazásával az esélyegyenlőség megteremtése, tehetségjegyeinek feltárása, a korai iskolai lemorzsolódás megelőzése.

A tehetségek, képességek kibontakoztatása:

A jövő útja az ismereteket nem célként, hanem eszközként kezelő, egyéni képességfejlesztésen alapuló pedagógiai eljárásokat alkalmazó oktató – nevelő munka. Fontos feladatunk **a tehetségek gondozása, a képességek kibontakoztatása.**

Alapvető elvárás iskolánkban a szakma magas szintű elsajátíttatása és felkészítés a felsőoktatásra.

Az iskolába érkező tanulók személyiségének megismerése ad alapot arra, hogy feltárjuk, milyen területen van szükség a tanulók képességének fejlesztésére, tehetségének kibontakoztatására.

Egy adott területen jó képességekkel rendelkező tanuló számára a tovább fejlődés lehetőségét **szakkörök, önképző körök szervezésével, egyénre szabott oktató munkával biztosítjuk.**

Ezek mellett a **házi- és központilag szervezett tanulmányi, szakmai, sport és kulturális versenyekre** való felkészítés biztosítja a tanulók tehetségének kibontakoztatását. (Az iskola által kiemelten támogatott versenyeket az éves munkatervben nevesítjük.)

A képességek megfelelő kibontakoztatása a differenciált tanulásszervezési kereteken belül feltételezi a tanulók érdeklődését, tapasztalatait figyelembe vevő integratív szemléletet, a tanulói tevékenység, önállóság, kezdeményezés, problémamegoldás, alkotóképesség előtérbe állítását, az együttműködő tanulási technikák alkalmazását.

Minden tanulónk számára hozzáférhető gazdag szak- és szépirodalmi könyvekkel, folyóiratokkal, jelentős tartós tankönyvkészlettel rendelkező **könyvtár** biztosítja az önálló ismeretszerzés lehetőségét. Tehetséges tanulóink anyagi támogatásra pályázhatnak alapítványunknál.

A tehetséggondozással kapcsolatos szabadidős tevékenységek koordinálásában az osztályfőnöki és szakmai munkaközösségek mellett a DÖK-nek van jelentős szerepe.

Végzettség nélküli iskolaelhagyás – Lemorzsolódás

A korai iskolaelhagyás kezelésének fontosságát az átalakuló világgazdasági folyamatok indokolják. Napjainkban a versenyképesség meghatározó tényezőjévé vált a terület emberi erőforrásainak minősége. Az OECD szerint a középfokú iskolai képesítés és végzettség az a minimum, amely szükséges a 21. században a munkaerőpiacon való érvényesüléshez és az aktív felelős állampolgársághoz. Azok az országok, ahol a lakosság nagy hányada alacsony képzettségű, kevésbé versenyképesek, a versenyképességi rangsorban fokozatosan lemaradnak.

Az Európai Unió egyik kiemelkedő stratégiai célja a foglalkoztathatóság javítása 2020-ig. A vizsgálatok kimutatták, hogy a foglalkoztathatósági adatok szoros összefüggést mutatnak az érintett potenciális munkavállalók iskolai végzettségének szintjével, a megszerzett képesítésekkel, ezért is irányul az **Európa 2020 stratégia** öt számszerű célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítására. Az uniós célkitűzés szerint az EU átlagában **az oktatást-képzést középfokú végzettség/szakképzettség nélkül elhagyó 18–24 évesek arányát a korosztály 10 százaléka alá kell csökkenteni**. A kormányzati vállalat szolgálja a 2014 novemberében elfogadott „*Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni küzdelem középtávú stratégiája*” és a megvalósítását operacionalizáló (napjainkban aktuális) Cselekvési Terv.

A kormány által elfogadott stratégiát figyelembe véve a beavatkozásokat az alábbi területek szerint csoportosítjuk:¹

1. Korai iskolaelhagyással kiemelten érintett intézmények azonosítása, fejlesztése
  - a. A lemorzsolódás szemszögéből leginkább érintett intézmények, tanulók azonosítása, majd egyedi fejlesztési tervek készítése.
  - b. Fenntartói és intézményi minőségirányítási rendszernek, az intézményi
  - c. önértékelés/tanfelügyelet standardjának, eszközrendszerének kiegészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás területére vonatkozó tartalmakkal, hatékony intézményvezetés.
  - d. A korai jelző- és pedagógiai támogatórendszer működési feltételeinek megteremtése.
2. Ágazatközi együttműködés fejlesztése ágazati, területi és helyi szinten
  - a. Az adott ágazatban az alágazatok és a szektorok közti kooperáció, az összehangolt, integrált, implementációt támogató együttműködés kialakítása.
3. Helyi közösségi együttműködés fejlesztése, kreatív partnerség
  - a. Intézmények külső kapcsolatai kialakításának támogatása (család-iskola, munkaadók, kortárs segítők, helyi oktatási intézmények, könyvtárak,

---

¹ Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia elfogadásáról szóló 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozat. A Cselekvési Terv a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet előkészítés alatt álló módosításához kapcsolódik.

múzeum jellegű és más kulturális intézmények), tanórán kívüli, iskolai programok, szolgáltatások kialakítása, működtetése révén, szükség esetén családok támogatása.

4. Oktatók
  - a. Oktatóképzési tartalmak megújítása, oktatók folyamatos szakmai fejlődésének a támogatása.
5. Korai gyermekkor, prevenció
  - a. Egészségnevelés, egészségfejlesztés, szűrés, korai diagnosztika és terápia rendszerszerű működtetése ágazatközi együttműködés keretében.
  - b. A korai jelző- és pedagógiai támogatórendszer működési feltételeinek megteremtése.
6. Tartalmi kínálat, alternatív tanulási utak
  - a. Tanulói kulcskompetenciák fejlesztése, tanulóközpontú nevelési-és oktatási tartalmak fejlesztése, komplex pedagógiai módszertani programok adaptációja, transzverzális kompetenciák fejlesztése, a digitális állampolgárrá válás elősegítése.
  - b. A képzési szerkezet rugalmasabbá, átjárhatóbbá tétele, a kínálat és a tartalom egyéni igényekhez igazítása, a tanulás világa és a munka világa közötti átmenet támogatása.
  - c. Egyéni, alternatív tanulási utak biztosítása, iskolarendszeren kívüli formális és informális tanulási utak támogatása.
7. Támogató szakmai szolgáltatások
  - a. Az egységes pedagógiai szakmai szolgáltatási rendszer fejlesztése, valamint a segítő, oktatókkal együttműködő, mentor szerepet is betöltő, a fejlesztéshez, helyi adaptációhoz és implementációhoz, követéshez és értékeléshez értő szakemberek számának növelése a köznevelési intézményekben és a szakképzési centrumokban is.
  - b. Speciális, pedagógiai-szakmai szolgáltatási eszközrendszer fejlesztése, amely lehetővé teszi a lemorzsolódás korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerének adatai alapján – hogy a köznevelési intézmények igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő szakmai támogatást kapjanak pedagógiai munkájukhoz.
  - c. SNI ellátórendszer fejlesztése.

8. Monitoring

- a. A monitoring rendszert alátámasztó mutatók meghatározása, a mutatórendszer kidolgozása és működtetése átfogó és specifikus célokra egyaránt.
- b. A lemorzsolódást csökkentő programok értékelése, az eredmények visszacsatolása.
- c. Adatokon, tényeken alapuló, szisztematikus intézményfejlesztés a köznevelési és a szakképzési intézményekben.

Nevelési értekezletek, képzések kiemelt területe a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók megismerése, felismerése, a tanítási módszerek szélesítése, gazdagítása, amelyekkel hatékonyan segíthetjük elő a tanítási-tanulási folyamatot.

A fejlesztési tervekben megfogalmazottak szerint az iskolába belépő 9. évfolyamtól kezdve folyamatosan történik a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók beazonosítása:

- kompetenciafejlesztésre szorulóknak kiszűrése,
- családi problémák feltárása,
- iskolai, tanulási motiváció megismerése.

Iskolánk elkötelezett abban, hogy fennálló probléma esetén az iskola rendelkezésére álló eszközök segítségével a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók ne végzettség nélkül hagyják el az oktatási rendszert:

- tanulás támogatásával (egyéni-, kiscsoportos és osztályfoglalkozások keretein belül),
- családi problémák kezelése szakemberek bevonásával,
- iskolai kötődés erősítése (sport-, kulturális, közösségi programokon keresztül).

A lemorzsolódással szembeni küzdelemben résztvevő kollégák, szakemberek:

- szaktanárok,
- osztályfőnökök,
- iskolapszichológus,
- fejlesztőoktató,
- mediátor,
- iskolai szociális segítő,
- iskolarendőr,
- ifjúságvédelmi felelős,

- külső szervezetek (pl. Nevelési Tanácsadó, Drogambulancia, Családsegítő Szolgálat...).

A lemorzsolódás ellen három szinten igyekszünk tevékenykedni:

- **Prevenció (megelőzés):** olyan intézkedéseink sorolhatók a megelőzést szolgáló beavatkozások körébe, melyek célja, hogy még a probléma kialakulása előtt csökkentjük a korai iskolaelhagyás kockázatát.
- **Intervenció (beavatkozás):** célzott – egyéni, csoportos vagy intézményi szintű – támogatásokkal próbálják elkerülni a lemorzsolódást.
- **Kompenzáció (helyreállítás):** célja, hogy az iskolarendszerbe visszavezetve, vagy alternatív tanulói útvonal biztosításával végzettséghez segítsük azokat a fiatalokat, akik az iskolarendszerű oktatást végzettség nélkül hagyták el - így segítve munkaerő-piaci, társadalmi integrációjukat.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

A gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján történik a hátrányos helyzet (HH) és halmozottan hátrányos helyzet (HHH) megállapítása. Ezt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel egy időben, vagy azt követően is kérelmezhető a lakóhely szerint illetékes jegyzői hivatalban.

Hátrányos helyzetű az a gyermek, vagy nagykorúvá vált gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, akinél legalább egy körülmény fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan

lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az iskola sikeres működésének egyik feltétele, hogy tanulóink elmondhatják véleményüket, formálhatják, alakíthatják intézményünket.

Véleménynyilvánítás formái és helye:

Egyéni véleménynyilvánítás - saját és az iskola életét érintő kérdésekben, ha véleményét megfelelő módon és formában nyilvánítja (ez valamennyi tanulónak jogában áll.) Saját jogaik érvényesítése ügyében kérelemmel fordulhatnak az igazgatóhoz. A tanulók véleményüket nyilváníthatják személyesen tanáraiknak, szakoktatóiknak, gyakorlati-oktatásvezetőknek, igazgatóhelyetteseknek, igazgatónak. Az iskola bármely tanulója, tanulócsoportja, közössége, osztálya vagy szervezete véleménynyilvánításra, kérés, javaslat előterjesztésére az igazgatót (igazgatóhelyettes) bármikor felkeresheti. A Diákönkormányzat mint szervezet részt vesz a döntési folyamatokban, melynek során véleményt nyilváníthatnak a működési szabályzatukban foglaltaknak megfelelően.

A diákönkormányzat a oktatóitestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és az oktatóitestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat véleményét az 12/2020.(II.7) Korm. r. 216. §-ban meghatározottakon túl:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához, - az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

9. A szülő, a tanuló, a oktató és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolánk számára fontos, hogy a gyerekek nevelése érdekében együttműködjön a szülőkkel. A partnerségi viszony kialakítása, mint ideális viszony elérését célként fogalmaztuk meg. A cél elérése érdekében mindig törekednünk kell az együttműködés hatékonyságának javítására.

Az iskola, a szülők és a tanulók együttműködésének formái:

- pályaválasztási tájékoztató, nyílt nap,
- iskolai és osztály szintű szülői értekezlet,
- fogadóórák,
- szülői közösségek létrehozása (SZM),
- személyes, és közvetett érintkezés,
- családlátogatás,
- diákönkormányzat.

A **pályaválasztási tájékoztató, a nyílt nap** elsősorban a leendő diákokat és azok szüleit tájékoztatja. Ezért minden évben megpróbálunk újabb és újabb elemet beépíteni, hogy

vonzóbbá tegyük iskolánkat a szülők és a diákok számára. Ez egyfajta marketing tevékenység, hiszen az iskola mint szolgáltató szervezet harcol a „piacon” a tanulókért.

Az **iskolai és az osztály szintű szülői értekezletek** is főleg tájékoztató jellegűek. Az iskolai szintű szülői értekezletet tanév elején a kezdő osztályokban tanulók szülei számára szervezzük meg. A félévet követően pedig a végzős osztályokban tanulók szülei számára. Az osztály szintű szülői értekezleteket, és a **fogadóórákat** tanévenként kétszer szoktuk megtartani. Azoknak a szülőknek, akik nem tudnak részt venni ezeken az értekezleteken, úgy próbálunk kedvezni, hogy telefonon időpontot egyeztetünk, és a nekik legkedvezőbb időpontot ajánljuk fel a találkozásra.

A **közvetett érintkezés** területén számos új lehetőséget biztosítunk a szülők és a tanulók számára. A szülőket telefonon és e-mailben is el tudjuk érni, illetve a szülők minket. A honlapunkat úgy alakítottuk ki, hogy azon keresztül is tudjanak e-mailt küldeni az igazgatónak, az igazgatóhelyetteseknek és a tanároknak. A honlap (www.jendra.hu) ezen kívül számos információt tartalmaz, amely a családok többségénél már elérhető. (pl. menza befizetés, tankönyvosztás, rendezvények, iskolai dokumentumok, következő napi helyettesítés, vizsgaidőpontok). Az e-napló üzenetmodulja jelentősen hatékonyabbá tesz a kapcsolattartást.

A **családlátogatás** a tanulók és a szülők megismerésének egyik legjobb módja. Azonban ez igen nagyfokú tapintatot és empátiát igényel. Ennek során képet kaphatunk a család lakáskörülményeiről, a családtagok kapcsolatáról, az otthoni tanulás lehetőségeiről, stb. Ezt a feladatot elsősorban nem az osztályfőnökök látják el az iskolánkban, hanem az ifjúságvédelmi felelősünk.

A szülő, a tanuló és az iskola közötti kapcsolattartás során alkalmazunk néhány **megújuló formát** is. Ezt a megváltozott társadalmi viszonyok tették indokolttá. Osztályfőnökeink igény szerint ún. **közös szülői értekezletet** tartanak. Itt a szülők és a tanulók együtt vannak jelen, és dolgozzák fel az adott alkalom témáit. A tanuló felé ezzel az az üzenet, hogy nem az ő kizárásával beszélnek meg a „nevelők” (szülő, oktató) az őt érintő kérdéseket (iskolai teljesítmény, iskolai viselkedés, stb.).

Hagyományosnak tekinthető a minden tanév elején megrendezett **gólyanap**, amelyet a 9. osztályba érkező tanulóink könnyebb beilleszkedése érdekében szervezünk. A játékos vetélkedőket kiegészíti a szabadtéri főzés (bográcsozás). Ebbe a közös főzésbe igyekszünk bevonni a segítő szülőket, így alkalom nyílik a kötetlen beszélgetésre is.

Ilyen közös programnak számít a **szalagavató ünnepség** is, ahol a szülőket igyekszünk bevonni az előkészületi munkákba is. Évek óta igen nagy az érdeklődés a hozzátartozók,

elsősorban a szülők körében. A nyitótáncot követő „szülőtanács”-nak igen nagy a sikere, ezért ezt a lehetőséget biztosítjuk a végzős tanulók és a szüleik számára.

Az **iskolapszichológus foglalkoztatását** is az iskola, a szülő és a tanuló közötti együttműködés javítójaként értelmezzük. Sokszor segíthet a gyerek és az oktató, a gyerek és a szülő, illetve az oktató és a szülő közötti konfliktus feloldásában. Az iskolapszichológus telefonon, e-mail-ben érhető el a szülők számára (honlapon közzé téve), megbeszélés alapján egyeztetett időpontban személyesen is mód nyílik konzultációra, szülőtanácsadásra. Ugyancsak segítséget nyújthat a fejlesztőoktató és az iskolai szociális munkás tevékenysége a szülők számára, akik hasonlóan érhetőek el: e-mailben, telefonon, vagy egyeztetett időpontban személyesen.

Munkánk során törekszünk arra, hogy a **már meglévő együttműködési formák hatékonyságát növeljük, valamint új kapcsolattartási formákat vezessünk be.**

A szülői értekezletek és a fogadóórák hatékonyságát úgy növeljük, hogy ezek **kötetlenebb formában zajló beszélgetésekké** váljanak. Fontosnak tartjuk, hogy az oktató hallgassa meg a szülőket, és partnernek tekintse őket. Ezért iskolánk folyamatosan küldi oktatóit mentálhigiénés jellegű képzésekre.

Emellett az is fontos, hogy biztosítsuk a szülőknek az **egyéni megbeszélési lehetőségeket**, mert nem minden szülő akarja a problémáit több emberrel megosztani.

A **diákönkormányzat** ad lehetőséget a diákoknak, hogy véleményt nyilvánítsanak, javaslattal éljenek a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A tanév elején elfogadott munkatervüknek megfelelően a DÖK tagjai részt vesznek:

- a gólyanap szervezésében és lebonyolításában,
- a gólyaavató szervezésében és lebonyolításában,
- a teremdekorációs verseny értékelésében,
- a Mikulás napi ajándékozásban,
- Valentin-nap, Diáknapi
- egyéb diákélet szervezésével kapcsolatos eseményeken.

A DÖK tagjai segítik a pályaválasztási feladatok ellátását is, melynek során az iskolát bemutató rövidfilmet készítenek, amelyet a diákok kiselőadásai egészítenek ki. Így segíti a DÖK az iskolavezetés munkáját a beiskolázási időszakban.

A szalagavató ünnepség szervezését a DÖK háttér munkával segíti. A DÖK tagjai részt vesznek a nyitótánc szervezésében, a dekorációs tervek elkészítésében és a kivitelezésben.

A tanév 2. félévében kerül sor a **diáknap** megrendezésére. Ez egy egész napos program az iskolában, amelyet nagyrészt a diákok szerveznek. Ennek keretében számos programmal készülnek a tanulóifjúság megmozgatására.

10. A tanulmányok alatti vizsgák

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy **az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye** (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A tanulmányok alatti vizsgák helyi szabályait a szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet alapján határozzuk meg. E rendelet alapján készítettük el a tanulmányok alatti vizsgák helyi szabályait.

A szabályzat a pedagógiai program 1. számú mellékletét képezi.

11. Az alkalmassági vizsga, a felvétel és az átvétel helyi szabályai

A felvétel szabályai

Felvétel a 9. évfolyamra:

A jelentkezés a Nemzeti Erőforrás Minisztérium által szabályozott eljárási rend szerint történik.

Felvételi vizsgát minden technikumi tagozaton tartunk. A felvételnél a 7. év végi és a 8. félévi osztályzatokat vesszük figyelembe magyar nyelv, irodalom, idegen nyelv, történelem, matematika, fizika és kémia tantárgyakból (maximum 70 pont). Pontegyezőség esetén a tanuló 7. év végi és a 8. félévi tanulmányi átlageredménye dönti el a sorrendiséget.

A technikumba, szakképzőbe történő felvételhez egészségügyi alkalmassági vizsgálat is szükséges (a szakmára vonatkozó KKK-nak megfelelően). Fontos tudni, hogy pszichológiai munkabiztonsági okokból a sajátos nevelési igényű tanulók, a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók problémáikat az egészségügyi alkalmassági vizsgálatot végző orvossal kötelesek közölni.

Felvétel a szakképzési évfolyamokra:

Ha a szakképzőiskola, a technikum, szakképzési évfolyamára jelentkező nem az adott iskolában közismereti oktatásban megkezdett tanulmányait kívánja folytatni, akkor a szakképzőiskola és a technikum szakképzési évfolyamaira az iskola által kiadott jelentkezési lapon lehet jelentkezni.

Felvételi követelmények:

Szakképzőiskola szakképzési évfolyamára

- a szakképzőiskolai közismereti kerettantervben előírt követelmények teljesítése vagy a középiskola tízedik évfolyamának eredményesen teljesítése;
- egészségügyi alkalmasság;
- pályaalkalmasság (szükség esetén)²

Technikum szakképzési évfolyamára

- érettségi bizonyítvány;
- egészségügyi alkalmasság.
- pályaalkalmasság (szükség esetén)³

Az átvétel szabályai

Iskolánk szabályozza a belépés feltételeit más képzési típusból / középiskolából.

Átmenet technikumból szakképzőiskolába és szakképző iskolából technikumba

Azoknál a diákoknál, akik láthatóan nehezen boldogulnak a technikumi képzéssel (sok tantárgyból állnak bukásra, kompetenciáik fejletlenek a szükségeshez képest, várhatóan nem fogják tudni sikeresen teljesíteni a tanévet), vagy az iskola (osztályfőnök az iskolavezetéssel egyeztetve) vagy a szülők (az osztályfőnökkel és az iskolavezetéssel egyeztetve) kérhetik, hogy a tanuló egy általa szimpatikusnak tartott szakképzőiskolai képzésre iratkozzon át. Erre csak akkor van lehetőség, ha az adott képzést biztosító osztályban van még férőhely, ha az érintett tanuló az egészségügyi alkalmassági vizsgálaton megfelel, és ha képes és hajlandó letenni az esetleges különbözeti vizsgákat. Külön problémát jelent az utóbbi években, hogy az oktatási rendszer egyre kevésbé átjárható, gyakran előfordul, hogy túl sok tantárgyból kell osztályozó (különbözeti) vizsgát tenni, vagy a tanuló már nem tudja pótolni a gyakorlati képzés óráit. Ha a tanuló a tanév végén (sikertelenség, egészségügyi problémák vagy más ok miatt) dönt arról, hogy a technikum helyett szakképzőiskolai osztályban folytatja tanulmányait, helyzete nagyjából az osztályismétlőének felel meg annyi különbséggel, hogy a tananyagról nincs annyi tapasztalata, mint egy osztályismétlőnek.

---

² SULISZERVIZ szakértői anyag 2020.06.14.

³ mint előző

A köznevelési és felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat az adott szakmára előírt – megegyező tartalmú – követelményeket be kell számítani. A szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött szakirányú gyakorlati időt a szakirányú oktatás idejébe be kell számítani. A tanulmányi követelmények az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesíthetők.⁴

Tagozat/szakmaváltás

Esti képzésekre akkor érdemes diákokat átvenni, ha azok elmúltak 18 évesek, esetleg dolgoznak iskola mellett, és sem a közösségbe való beilleszkedésben, sem tanulmányaikban nem sikeresek, esetleg nagyon sok a hiányzásuk.

Tanév végén – ha a tanuló rájön, hogy az az adott szakma nem tetszik, nem neki való – kérheti más szakmára való átvételét (ha az adott képzést biztosító osztályban van még férőhely). A szakmaváltás során az iskola megvizsgálja, felméri a tanuló képességeit, érdeklődését (pályaorientációs felmérés), illetve az egészségügyi alkalmasságát is.⁵

Az átvétel szabályai – alapvizsgálóhoz kötött képzéseknél

A tanulók átvételéről az igazgató dönt a Képzési és Kimentési Követelményekben megfogalmazott alkalmassági szabályok figyelembevételével. Az átvételhez a tanulónak az utolsó lezárt féléves vagy év végi bizonyítványát be kell mutatnia. Kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttesen kérheti az átvételt. A kérelmet írásban kell benyújtani. Átvételnél különbözeti vizsga letétele szükséges az olyan tantárgyakból amit a tanuló nem, vagy nem azonos tartalommal tanult. A különbözeti vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni, indokolt esetben az igazgató hosszabb határidőt is engedélyezhet. Évfolyamról történő továbblépés a tanulmányi követelmények teljesítése után lehetséges, mely az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésével együtt valósul meg.

Az igazgató az átvételt helyhiány miatt azonnal megtagadhatja. Ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatásnál nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.

---

⁴ mint előző

Átjárhatóság

A különböző tagozatok és szakmai képzések felvételi követelményeit beiskolázáskor az intézmény nyilvánosságra hozza. Az évfolyamokról történő tovább lépés a tanulmányi követelmények teljesítése után lehetséges.

Mivel a szakképző iskolában és a technikumban is ágazati alapképzés történik a képzés első szakaszában, különbözeti vizsga nélküli átjárhatóság van a két iskolatípus között. Az ágazati alapképzés ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmas egyszerű munkakörök betöltésére.

Iskolaváltás azonos képzésen belül

Iskolaváltásra gyakran kerül sor tanév közben, ekkor általában a családi körülmények változása (szülők új munkahelyének változása, válás, házasságkötés, költözés stb.) hozza az iskolaváltás kényszerét. Előfordul, hogy a tanév közbeni váltás oka az eredeti iskolában való sikertelen beilleszkedés, rossz magaviselet (pl. fegyelmi/kizárás miatti iskolaváltás).

Minden egyes átvételi kérelem esetén az egyes évfolyamokra való átvételről az iskola igazgatója dönt a szakmai munkaközösség vezetőjének és az érintett osztályfőnöknek az egyetértésével. Az átvételt a szülő írásban kezdeményezheti.

Az igazgató az átvétel feltételeként különbözeti vizsgát is előírhat, elsősorban a technikum 9-12. évfolyamain a szakmai tantárgyakból. Emellett a tanuló köteles egészségi alkalmassági vizsgálaton is részt venni.

12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység

Iskolánk fontosnak tartja, hogy a tanulók elsajátítsák az elsősegélynyújtással kapcsolatos alapvető ismereteket. Ezért kidolgoztuk az ehhez szükséges tervet, amely a következőket tartalmazza:

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek átadását az iskolai **védőnő segítségével** szervezzük meg:
  - az osztályfőnöki munkaközösség az éves munkatervébe beilleszti e feladat kötelező ellátását az osztályfőnöki órák keretében;

Érvényesítő rendelkezések

Az oktatói testület a Szakmai Programot 2023.00.00-i értekezletén elfogadta 0 fő ellenszavazattal, tartózkodás nélkül elfogadta.

Veszprém, 2023.00.00.

Szabó Zoltán
igazgató
sk.